

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Festgebete der Israeliten

Für die ersten Tage des Wochenfestes

Stern, Salomo Gottlieb

Wien, 620 = 1859

תועובש לש ינש םויל הצוי

[urn:nbn:de:kobv:517-vlib-12293](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:kobv:517-vlib-12293)

(וְהָיָה אֲמוֹן מְהֵרָה לְמַעַנָּה. וְאָמַר בְּלִבּוֹ אֲבָרָא עוֹלָם
בְּבִינָה. בְּעֵבוֹר אֲמָנָה):

מֵעוֹלָם נִסְכָּתִי מֵרֹאשׁ: גְּזָרָה שְׁוֵה גְזַר בִּי מֵרֹאשׁ.
לְחַקּוֹר וְלִדְרוֹשׁ. הַכֹּל מֵרֹאשׁ. מִי יַעֲלֶה בְּרֹאשׁ. מִי יִהְיֶה
בְּרֹאשׁ. מִה שְׂיִהְיֶה מֵרֹאשׁ. הוּא שְׂיִהְיֶה בְּסוֹף לְרֹאשׁ.
נִסְכֵי אָדָם נִסְכוּ בִּי מֵרֹאשׁ וְנִסְכָּתִי לְמַלְכֵי הַמִּתְנַשֵּׂא
כָּל קְרֹאשׁ:

(וְהָיָה אֱלֹהֵי בְּדַבְרָה. וְנִשְׁתַּעֲשַׁע בְּדַבְרָה. וְאָמַר
בְּעֵבוֹרָה. אֲבָרָא עוֹלָם בְּהַגְבִּירָה. וְלִדְרוֹת לְהַסְבִּירָה):
מִקְדָּמֵי אֶרֶץ. (מִקְדָּוִי אֶרֶץ). דְּבָרִים שְׂבַעָה קָדְמוֹ
לְאֶרֶץ בְּסֵא רָם וְנִשְׂאָ קָדָם לְשָׁמַי אֶרֶץ. בְּסֵא יִשְׂרָאֵל
קָדָם לְמַמְלָכוֹת הָאֶרֶץ. אֲבוֹת הָעוֹלָם קָדְמוֹ לְמוֹסְדֵי
אֶרֶץ. שֵׁם מְשִׁיחַ קָדָם לְשִׁמוֹת אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ. גֵּן עֵדֶן
קָדְמָה לְעֵנֹי אֶרֶץ. עֵרוֹד מֵאֶתְמוֹל תּוֹפֵת קָדָם לְרִשְׁעֵי
אֶרֶץ. יִשְׂרָאֵל וְהַתְּשׁוּבָה קָדְמוֹ לְיוֹשְׁבֵי הָאֶרֶץ. וְאֲנִי
קָדָם מִקְדָּמֵי אֶרֶץ:

(וְהָיָה מֶלֶךְ בְּמִסְבּוֹ מְהֵרָה בְּמִדַּת טוֹבוֹ. וְאָמַר
בְּלִבּוֹ. אֲבָרָא עוֹלָם לְיֹשְׁבוֹ. בְּעֵבוֹר יִשׁוּבוֹ):

בְּאֵין תְּהוֹמוֹת הוֹלְלָתִי. הָאֶרֶץ עַד לֹא גִתְחוּלְלָה
גִתְחוּלְלָתִי. וּבְאֵין חֶשֶׁד עַל פְּנֵי תְהוֹם הָאָרֶץ וְהַגְהָתִי.
וּבְאֵין קוֹרָא תְהוֹם אֵל תְּהוֹם בְּפִי נִקְרָאתִי. וּבְעֵרַת
נִבְקָעוּ בְּדַעְתּוֹ נִבְקָעוּ בְּדַעְתִּי. וּבְתְהוֹם רַבָּה מִשְׁפָּטִי
מִלֵּאתִי. וְעַלֵּיהֶם חוֹק חֲגָתִי וְנִגְבְּרָתִי. וּבְתַנִּינִים אֲשֶׁר
בְּתְהוֹמוֹת גִּתְחוּלְלָתִי:

בְּאֵין מַעֲיָנוֹת נִכְבְּדֵי מַיִם. וּבְאֵין מַעֲיָנוֹת מַעֲיָנֵי
נוֹבַעַת מַיִם. וּבְאֵין נִקְרוֹת נְהָרֵי מוֹשֵׁד מַיִם. וּבְאֵין בְּאֵרוֹת
בְּאֵרֵי נוֹבַעַת מַיִם. וּבְאֵין מְהוֹרוֹת מְקוֹרֵי חַיִּים מַיִם.

וּבְאֵין מַיִם הַיְיִתִי כְּבִרְכַת מַיִם. וּבְאֵין מְקוֹה מַיִם. מְקוֹה
 יִשְׂרָאֵל יי לְהוֹזֹת מִמְּקוֹה מַיִם:

בְּטָרֶם הָרִים הַטְּבָעוּ. וְזוֹיֹת עוֹלָם בִּי נִטְעוּ. הָרִירִי
 יִשְׂרָאֵל בִּי נִתְקַעוּ. הָרִירִי עַד בִּי נִתְיַדְעוּ. הָרִירִי אֵל בִּי
 נִתְיַדְעוּ. בְּפָלֶם וּבְמֵאֲזוּנִים בִּי נִשְׁקְלוּ וְנִדְעוּ. תוֹעֲפוֹת
 גְּבָהֶם וּמַחְקָרִי יִסוּדֶם בִּי גִשְׁתַּמְעוּ. וּבְהַיְיָדְעִי בְּסִינִי
 כָּלֶם גִּזְדָּעוּעוּ. וְיִהְיֶה הַמּוֹרֶיָה כָּלֶם נִכְרָעוּ. וְעַל מָה
 אֲדַנֶּיָה הַטְּבָעוּ. בְּטַבְעֵתִי אֶרֶץ וְאֲדַנֶּיָה הַטְּבָעוּ:

לְפָנַי גְּבַעוֹת חוֹלְלָתִי. הִקֵּר גְּבַעוֹת עוֹלָם הַתְּחוֹלְלָתִי.
 גְּבַעַת הַלְכוּנָה אֲנִי חִלְתִּי. וְגְבַעָה נִשְׂאָה אֲנִי הוֹלְדָתִי.
 וְגְבַעוֹת כְּנִשְׂאוֹ בְּצַדִּיקָה נִתְנַשְׂאָתִי וְלִכְלֵל הָרַ וְגְבַעָה
 קִדְמָה גְּבַעְתִּי. וּמִגְּבַעוֹתֵי לְגְבַעוֹת עוֹלָם דִּלְגָתִי.
 וּמִגְּבַעוֹת עוֹלָם לְגְבַעַת סִינִי גְּבַלְתִּי:

עַד לֹא עָשָׂה אֶרֶץ וְחוּצוֹת. טַבּוֹר הָאֶרֶץ וְטַבּוֹר
 חוּצוֹת. טַבּוֹרֵי הַיָּרֵה מִשְׁתִּירַת אֶרֶץ וְחוּצוֹת. וּמִשְׁתִּירַת
 טַבּוֹרֵי הוֹשְׁתוֹ אֶרֶץ וְחוּצוֹת. מַחִיקֵי אֵל חִיק הָאֶרֶץ
 וּמַחִיק הָאֶרֶץ אֵל חִיק חוּצוֹת. וּמִמִּשְׁתִּירַתִּי הָיָה מִשְׁתִּירַת
 הָאֶרֶץ וְחוּצוֹת. כְּפִי תַחְרָא בֵּין אֶרֶץ וְחוּצוֹת:

וְרֹאשׁ עֲפָרוֹת תִּבֵּל. יִצִּיר אֲשֶׁר יִצֵּר רֹאשׁ עֲפָרוֹת
 תִּבֵּל. מִמֶּנּוּ הֵצִיק מְצוּקֵי תִבֵּל. וַיִּשֶׁת עֲלֵיהֶם תִּבֵּל.
 כְּתֵרוּמָה הוֹרֶם רֹאשׁ עֲפָרוֹת תִּבֵּל כְּחִלָּה. מִעֲפָה
 הַפְּרִישָׁם לְתִבֵּל. וּמִזִּבְחֵ אֲדָמָה הָיָה רֹאשׁ לְתִבֵּל. מִגּוֹשֵׁי
 הַשֶּׁלֶךְ עֶפֶר לְתִבֵּל. הוּא הָיָה רֹאשׁ עֲפָרוֹת תִּבֵּל:

בְּהִכִּינוּ שָׁמַיִם שָׁם אֲנִי. כְּאֹהֵל עֵת טָרֶם מִתְחַם
 יוֹתֵר מֵהֶם מִתְחַנֵּי. כְּדוֹק עֵת טָרֶם נָטַם אֶצְלוֹ נִמְנִי
 בִּימֵין טָרֶם טַפְחָם מִימֵינוֹ אֵשׁ דֵּת טַפְחָנִי. וּבְזֵרַת טָרֶם
 תִּקְנָם בָּהּ תִּקְנָנִי. וְאַצְבְּעוֹת טָרֶם קִבְּעָם בְּאַצְבְּעוֹתַי

קבעני. וערת אשר פרשם באהל כיריעה פרשני.
וליריעותם אמר די וליריעותי לא אמר דיני:

בחקו חוג על פני תהום. למעני חק שלשה חקים על
רום ועל תחת ועל תהום. בשומי לים חקו חקי הגעל פני
תהום. בחקו אבן שתיה על פני תהום. בחקו לויתן על
דלתות תהום. בחקו אבן פנה שלא יציה לעזרם תהום.
בחקו חוג חקי כבוש על תהום:

באמצו שחקים ממעל. מתאמצת הייתי במרומי מעל.
באמצו ערבות לרכוכו. הייתי רכוכו. באמצו שחקים
לעזו. הייתי מעזו. באמצו מעונה בזרועו. הייתי כקמיע
על זרועו. באמצו זבול לקדשו: הייתי זבולה בשם
קדשו: באמצו ערפל תחת רגליו. הייתי משתעשעת
על ארכובות רגליו. באמצו שמים ושמי השמים והמים
אשר מעל השמים. באמצו כל אלה אמצני נוטה
שמים:

בעזו עינות תהום. נעזוה מעיני ממעינות תהום.
נתעזו מימי ממימי תהום. בטרם נעזו עזים עזוה
הייתי על תהום. בשומו לים חקו. שם עדיהם חקו.
ומים לא יעברו פיו. כן לא יעברו על פי. ונשתכלל
עולם במאמר פי שהייתי בפיו:

בחקו מוסדי ארץ. סד במוסדי מוסדי ארץ. המה
היוצרים היוצרים אשר בארץ. ויושבי גטעים גטיעת
שורק בארץ. לנטוע שמים וליסוד ארץ. ונגדרה נעשיתי
בארץ. ועם המלך במלאכתו מלך בי מלך עד כל
הארץ. המליכני והמקתי עד לא שמים וארץ. ומיום
דבר ויקרא ארץ. קרא לי ראשי דורות ארץ: קרא
לאדם הנוצר מארץ. קרא לנח איש צדיק בארץ.

קָרָא לְאַבְרָהָם מֵאֲצִילֵי אֶרֶץ. קָרָא לְיִצְחָק הַזּוֹרֵעַ
בְּאֶרֶץ. קָרָא לְיַעֲקֹב הַנִּחְתָּם בְּשֵׁמי עֶרֶץ. קָרָא
לְשִׁבְטִים לְקְדוּשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ. וְעַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד
שְׂאֵלְנִי יוֹצֵר הָאֶרֶץ:

עֶמֶד אָדָם רֹאשׁ לְנִשְׁמוֹת. זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אָדָם
רְשׁוּמוֹת. וְאָמַר אֵלֶיהָ הִנֵּה זֶה חֶכֶם מְלֵא חֲכָמוֹת.
בְּצֶלֶם וּבְדַמוֹת אוֹתוֹ לְדַמוֹת. בְּאֶחָד מִמֶּנּוּ מְעוּלָה
בְּאִימוֹת. וּמוֹרָאוֹ עַל חַיּוֹת וּבְהֵמוֹת. וּכְלָם יִצְרָתִי עָלַי
אֲדָמוֹת. וּבְדַעְתּוֹ קָרָא לָהֶן שְׁמוֹת. וְאַחֲרֵי כֵן קָרָא
שְׁמֵי הַנִּכְבָּד וְהַנּוֹרָא בְּשִׁמוֹת:

פֶּרֶשׁ זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אָדָם. וְנִמְצָא דוֹר שְׁלִישִׁי
דְּחוּף מִבְּנֵי אָדָם. כִּהוּחַל לְקִרְוֹא בְּשֵׁם מְעִשֵׁי יְדֵי אָדָם.
וְקָם דוֹר עֲשִׁירֵי מְקַלְקַל בְּאָדָם. וַיִּרְאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים
אֶת בְּנוֹת הָאָדָם. וַיֵּרָא יי כִּי רַבָּה רַעַת הָאָדָם. וַיֹּאמֶר
"אִמְחָה אֶת הָאָדָם. לֹוֹלֵי נוֹלַד אִישׁ צַדִּיק בְּאָדָם. זֶה
יִנְחַמְנוּ אוֹמְרִים מִלְּמַעְלָה פְּנִיָהֶם פְּנֵי אָדָם. וְלִמְטָה
אוֹמְרִים זֶה יִנְחַמְנוּ בְּנֵי אָדָם. וְאָמַר אֵלֶיהָ הִנֵּה זֶה
אָדָם תַּחַת אָדָם. וּמְצָא חַן וְשִׂכָר מִזֶּבֶד בְּעֵינֵי אֱלֹהִים
וְאָדָם:

צִי מְמוֹרָה וּכְשֹׁחַר עָלָה. וְנִקְרָא עֵיט פּוֹרַח עַל פְּנֵי
מְעָלָה. אֵב הַמּוֹן נִקְרָא וְנִתְעַלָּה. וּבְעֵשֶׂר גְּצִרְף וְלֹא
נִמְצָא כּוֹ עוֹדָה. עֵבוּדָה זָרָה עַל יְדוֹ בְּטָגָה. וְקָרַב
רְחוּקִים לְזִכּוֹת מְנַטְלָה. הַכִּירְנִי וְהַכִּרְתִּיו בְּאֶהְבְּרָה
כְּלוּדָה. כְּרִי הוּא לָךְ לְשֵׁם וְלִתְהִלָּה. לְשִׁמּוֹר מְצוֹתֶיךָ
יוֹמָם וְלַיְלָה. הַזּוֹרוֹת אֲשֶׁר לְפָנָיו לֹא זָכוּ דְמִילָה. וּמַעַת
נִתְחַתְּמָה בּוֹ נִתְמַנָּה דְכָל תְּפִלָּה.

קָרְבֵן שְׁלָם יְחִידוֹ גִּמְצָא. כְּטָנָא בְּכוֹרִים אִזּוּ גִרְצָה

בְּשֵׁה לְטַבַּח רֵיז בְּמְרוּצָה. שְׁלֹשָׁה יָמִים מְזוּרָה וְנִפְשׁוּ
 לֹא קָצָה. הוֹעֵצִי נָא עִמִּי דַת מוֹעֵצָה. וְלִקְחִי אוֹתוֹ
 לְחַפֵּת עֲלִיצָה. לְשׁוּחַ בְּשָׂדֵה לְקָרְאתְךָ יֵצֵא. וְלִמְעַנּוּ
 אֲרָאִים מִמְחִיצָה. מִר צָעֲקוּ חוּצָה:

רַחֵק אִישׁ שָׂדֵה וְקוֹרֵב אִישׁ תָּם. יֵשֶׁב אֶהְלִים
 בְּאֶהְלִי רוּם נְחֹתָם. וְגַם בְּמִרְכָּבָה תִּאָּרוּ נְחֹתָם. עוֹלִים
 בְּמַעְלוֹתָם וְיִוָּרְדוּ בִירֵדָתָם. תִּמְהִים עַל מְרֹאֵה זֶה
 חוֹתָם. וְאוֹמֵר אֶלֶּיָּה הִנֵּה זֶה חוֹתָם יָפָה מְכַל חוֹתָם.
 חוֹחַמֹת שְׁנַיִם עֶשֶׂר נְחֹתָמוּ מִזֶּה חוֹתָם. בְּשִׁבְעַת הַמִּקְדָּשׁ
 שָׁבוּעִים בְּאַחַד חוֹתָם. עַל לֵב וְעַל זְרוּעַ לְמַעַנְךָ חֲתַמְתִּי
 חוֹתָם:

שָׁלְמוּ כָּל אֱלֹהִים בְּעִמּוּד עִם עוֹלָם. כְּשִׁלְמוּ אֱלֹפִים
 עַד שָׁלֹא נִבְרָא עוֹלָם. וְאֱלֹפִים וְאַרְבַּע מֵאוֹת וְאַרְבַּעַיִם
 וְשִׁמְנָה שָׁנָה מִשְׁנִבְרָא עוֹלָם. אִמְרָה תוֹרָה זֶה מֹשֶׁה
 אֲשֶׁר נִקְרָא עָנּוּ מֵעוֹלָם. וַיְדַבֵּר יְיָ אֵל מֹשֶׁה אֲשֶׁר
 נִכְתָּב מֵעוֹלָם. הוּא יִרְשִׁי מוֹרֶשֶׁת עוֹלָם. וְהוּא יִקְחִי
 מִתְּנַת עוֹלָם. וְכָל בְּאִי עוֹלָם יֵאֱמִינוּ בִּי לְעוֹלָם:

(וְהָיָה אֵל אֱמוּנָה. מְהִרְהֵר לְמַעַנָּה. וּמִבֵּין בְּחִנֵּינָה.
 אִבְרָא עוֹלָם בְּבִינָה. בְּעִבּוֹר אֱמוּנָה.)

תוֹלְדוֹת רוּם וְתַחַת בְּהוֹדְעוֹתָם. וּבְשִׁבְעָה קוֹלוֹת
 כְּנִרְאוּ כְּנוֹעִים. שְׁתֵּים זוֹ שְׁמַעְנוּ שְׁמַעֲם. וְלִשְׁתֵּי
 שְׁמִיעוֹת נִחְלַק קוֹל רַעֲם. לְגוֹיִם קוֹל זַעֲם. וְלִישְׂרָאֵל
 קוֹל נוֹעֲם. וְאִמְרוּ הַכֹּל מָה זֶה קוֹל מוֹרֶעִם. הוֹלֵךְ
 וּמִתְגַּל כְּגִלְגָּלִי רַעֲם. וְאוֹמֵר לָהֶם יֵשׁ לִי טַעַם בֵּינִי
 וּבֵין עָם. וְרִכְבּ רַבּוֹתִים נִתְכַּוְּנוּ מוֹד עָם. וְשִׁבְעָה
 רְקִיעִים נָטוּ בְּזוֹ עָם. בְּזֶרֶת אֲשֶׁר תִּכְנַם בְּהַ קְרָעִים.
 וַיִּשָּׂם וַיִּסִּיעֵם מִמְּקוֹמָם וּמִמְּסַעֲם. וְהָיוּ נוֹטְפִים בּוֹשָׁם

מִזַּעַם. וְאָמְרוּ מִלְּאֲכֵי הַשָּׁרֵת מַה זֶה הַפֶּעַם. נוֹרָא
 אֱלֹהִים מִמֶּקְדָּשׁוֹ הַמּוֹנְעִים. אֵל יִשְׂרָאֵל הוּא נוֹתֵן עֲזוֹ
 וְהַעֲצוּמוֹת לָעַם. וּבִכְן אָמַר לָעָנוּ רַד הַיַּעַד בָּעַם:
 וַיִּשְׁמְחוּ כָּל הָעָם. בְּשִׂמְחַת אֲמָרֵי נֹעֵם. וְנִתְמַנָּה
 צִיר רוּעֵם. וַיֵּרַד מֹשֶׁה מִן הָהָר אֶל הָעָם:
 וּבִכְן וַיֵּרַד מֹשֶׁה מִן הָהָר אֶל הָעָם:

אֵתוֹ מִצֹּת וְחֻקִּים. בְּאֵר הַיֵּטֵב הַקּוֹקִים. גְּמוּלֵי חֶלֶב
 מְנִיקִים. יְדִימוֹ חֲכָמָה מְפִיקִים. הַשִּׁפְעַת מְקוֹר מַיִם חַיִּים
 מְזַנְקִים. וּמְנוֹפֶת צוּפִים וּמְדַבֵּשׁ מִתּוֹקִים. זוֹהַר לְעֵינַיִם
 מְבַהֲיָקִים. חוֹבֵשׁ דְּעֲצוּמוֹת מְשִׁיקִים. מוֹכִים יִשְׂרָאֵל
 וְצַדִּיקִים. יְקָרִים מְפַנֵּינִים וּמְכַל חֲשׂוֹקִים. כְּתֹב אֲצַבֵּעַ
 שׁוֹכֵן שְׁחֻקִים. לְנוֹצְרִימוֹ מִחֲטָא מְנַקִּים. מְצַדִּיקִים לְכָל
 בָּם עוֹסְקִים. גְּדַבְרִימוֹ בְּסִפְרֵי גְחֻקִּים. סוֹפְרִימוֹ בְּצַדִּיק
 מְחַקְקִים. עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים. פֶּאֶר לְוֵית חַן וְעֵנְקִים.
 צְדָקוֹת מְלֵאִים וְלֹא רָקִים. קְרוֹמִים טָרָם יְסוֹד אֲפִיקִים.
 (נ"א אַרְקִים) רוֹם וְעוֹמָה אֵל בָּם הַקִּים. שְׁמַעֵם לְשׁוֹשְׁנֵת
 הָעֲמָקִים. תּוֹצְאוֹתֵם לְחִיד מְמַתְקִים. מִמַּתְקִים דְּבָרֵי
 אֱלֹהִים לְאוֹמְרֵי אֵין כְּמוֹד בְּאֵלֵהּ ס':

קו"ח וַיֵּדְבַר אֱלֹהִים:

תָּתוּ קוֹל עֲזוֹ אֵל אֱלִים. שְׁלֵהֲבוּ לְפִידֵי גְחָלִים. רְצוּ
 בְּרָקִים קָלִים. קוֹלוֹת הַרְעִימוּ גְלָגָלִים. צָרַח שׁוֹפֵר
 מִמַּעְלִים. פְּצָמָה רְקוּעַת שְׁעוּלִים עַמִּים אֲחִזּוּם בְּהָלִים.
 סַעַד צִירִים וְחֻכָּלִים. גְּהִי בְּיֹלְדָה חָלִים מְרַצְדִּים הָיוּ
 מְגַבְּדִים. לְבָנוֹן וְשָׁרְיוֹן כְּעֵנְגָלִים. כְּרַמֶּל וּבִשְׁן כְּמוֹ אֱלִים.
 יַחַד תְּבוֹר וְכָל תְּלוּלִים. מוֹרְחוֹ בְּגוֹבָה וּנְמַצָּאוּ פְּסוּלִים.
 חֵי רָם רוּאָה שְׁפָלִים. זֶה סִינֵי כְּדָךְ לֹא הַכְּלִים. וְהַטָּה
 אֱלִיוֹ זְבוּגִים. הַעֲטִירוֹ עֲגָנִים וְעַרְפָּלִים. דָּר בּוֹ בְּשִׁנְאָן

אֲרָאִים. גֵּאוֹן קוֹלוֹ הַשָּׁמַיִם לְנִדְבָלִים. בַּסִּכִּי הַחֵר
נִגְבָּלִים. בְּנַעֲשֵׂה וּנְשַׁמַּע דָּת מְקַבְּלִים. אֲזַנִּים שֵׁם רֵאשׁ
מַלְאִים. אֲנֹכִי שִׁמַּע לְכַלּוּדִים:

חיון לְכַלּוּלִים הַשְּׁמַעַת מַלְיָהּ. מְפּוֹצֵץ הָרִים קוֹלָהּ:

ק"ו אֲנֹכִי יי אֱלֹהֶיהָ:

אֲשֶׁר כָּל פִּעְלוֹ תָמִים. בּוֹנֵה מַעֲלוֹת בְּמְרוֹמִים. גּוֹדֵר
תַּחְתִּיּוֹת הַדּוֹמִים. דֹּלֵת סוּגֵר בְּעַד הוֹמִים. הַמְזַרְיחַ
מְאֹרוֹת רָמִים. וּמְנַהֵג לַיְלוֹת וַיָּמִים. זִיקִים עֲשֵׂה
וְרַעְמִים. חוֹשֵׁר טָלָלִים וּגְשָׁמִים. טִיעוֹת מְגִדֵל צְמִיחֵי
תְקָמִים. יוֹצֵר וּבּוֹרֵא כָּל הַנְּשָׁמִים. כָּל רוּחוֹתָם בְּיַדִּי
שָׁמִים. לַחֲמָם אֲבִין בְּמַטְעָמִים. מַמִּית וּמְחַיֶּה וְאֲנִי חַי
לְעוֹלָמִים. נָפִי גְדוֹלִים וְעֲצוּמִים. סָלָה לְעוֹלָמִים
קַיָּמִים. עוֹזֵרָה בְּבִרְיֵת אֲבוֹרֵת תָּמִים. פּוֹדֵה מְסַבְּדוֹת
עֲנָמִים. צִלְלָם בְּנִבְכֵי תְהוֹמִים. קוֹרַע לַפְּנִיָּה יָמִים. רוֹעֵה
בְּמִן מַטְעָמִים. שְׂמֵדֵתִי לְבַהֲרָה לִי מְאֹמִים. תַּרְתִּי
לְסִגְלָה לִי מַעֲמִים:

חיון מַעֲמִים חֲשֵׁתִי לְהַבְדִּילָהּ. תַּמּוּרֵי אֵל לֹא יִהְיֶה לָּהּ:

ק"ו לֹא יִהְיֶה לָּהּ:

תַּעֲוֹרֵת זוֹרְחִים וְצוֹלָלִים. שְׂקוּץ תּוֹעֵבוֹת וְגִלּוּלִים.
רַק וְתִהְיוּ הֵם הָאֱלֹהִים. קָטֵב שְׁעִירֵי בָעֵלִים. צִלְמֵי
מַסְכּוֹת וּפְסִילִים. פִּעֲלַת תְּכַנִּיֵּת כָּל סְמָלִים. עֲצָבֵי
עוֹבְדֵי הָאוֹמָלָלִים. סוּמִים הָרָשִׁים וְלֹא מַמְלָלִים. נְשָׂאִים
עַד כְּתָף וְנִסְבָּלִים. מְאֹמָה לְהוֹעִיל לֹא יְכוּלִים. לֹא
עוֹזְרִים וְלֹא מְצִילִים. כְּנוֹפְלִים נְשַׁבְּרִים בְּנִבְכָלִים.
יְבוֹשׁוּ כָּל בָּם מִתְהַלְלִים. טוֹעִיָהֶם לְחוֹשֵׁף מוֹכְלִים
חֲגִיָּהֶם מְאֹסִים וְגֵעוּלִים. זְבַחֵיהֶם מְרַק פְּגוּלִים. וְנִסְכֵּיהֶם
יִין תְּרַעֲלִים. הַבְּלִיָּהֶם הַפִּילוֹ חֲלָלִים. דְּתִיָּהֶם חֲמוֹת

הַבָּלִים. גּוֹיִם לְתוֹפֶת נִדְגָלִים (נ"א נגדלים). בְּנֵי לְבוֹרָאָה
 תְּנֶה הַלּוֹלִים. אֵל תִּתֵּן אֶת שְׁמוֹ לְחַלּוֹלִים: מִן לְחַלּוֹלִים
 אֵל תִּתֵּן אֶת שֵׁם. וְסוּר מִרַע פֶּן תִּכְשַׁל וְתֵאשָׁם:
 ה"ו וס לא תשא את שם:

אֵת שֵׁם אֲדִיר בְּאֲדִירִים. בְּרוּךְ זְכוֹר לְדוֹר דּוֹרִים.
 גַּחְלֵי אִשׁ מִמֶּנּוּ בּוֹעֲרִים. דָּתוֹ חָרַב לְלֵה מְפִירִים.
 הַמַּרְעִישׁ אֶרֶץ וּמַרְגִּיז הָרִים. וְגוֹעַר בַּיָּם וּמַחְרִיב קָרִים.
 זַעֲמוֹ לֹא יִכִּירוּ יְצוּרִים. חֲמָתוֹ מִנְתַּצֵּת צוּרִים. טוֹב
 לַיִשְׂרָאֵל וְנוֹקֵם לְצָרִים. יַחְתּוּ מִמֶּנּוּ אֲבִירִים. כָּלֵם
 מִפְּחָדוֹ נִסְעָרִים. לוֹ מְשָׁרְתִים וְתֹאֲרוֹ לֹא שָׁרִים. מוֹרָא
 שְׁמוֹ לִשְׂוֹא לֹא תָרִים. נִגְעָה בּוֹ יִרְעֵדוּ בְּהָ אֲבָרִים. סוּר
 מִשְׁבוּעַת שְׁקָרִים. עָרוּךְ בְּהָ אֲלוֹת וְאֲרָרִים. פּוֹרַעַת
 מַעוֹר וּמִבְּשָׁרִים. צוֹפֶרֶת כְּעוֹף וּבֹאֶה בַּחֲדָרִים. קִירוֹת
 הוֹפֶכֶת עִם מְקָרִים. רַחֵק מִמֶּנּוּ בְּכָל דְּבָרִים. שְׁמוֹר
 שְׁבוּעַת אֶסֶר וּנְדָרִים. תִּירָא אֵל נוֹתֵן שַׁבָּת לְשׁוֹמְרִים:
 מִן לְשׁוֹמְרִים יוֹם שַׁבָּת גִּפִּישׁוֹ. עֲתִידִים בְּקֹדֶשׁ לְהִקְדִּישׁוֹ.

Darum gedenke doch
 des Ruhetages, ihn zu
 heiligen.

תכלית Er ist der Ruhe-
 punkt des himmlischen und des
 irdischen Wirkens; er ist der
 siebente, der die Zahl der Wo-
 chentage schließt, und ist der
 erste, der an der Spitze der
 Festtage steht. Er ist dem Herrn
 der Herren selbst heilig; ein
 heiliges Entzücken durchglühet
 jene, die am Sabbath ruh'n.

זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת
 לְקֹדֶשׁוֹ:

תְּכַלִּית כָּל פּוֹעֵל רוּם
 וְתַחַתּוֹנִים. שְׁבִיעֵי לַיָּמִים
 הַגְּמִי'ם. רֵאשׁוֹן
 לְמִקְרָאֵי זְמַנִּים. קָדוֹשׁ
 לְאֲדָנֵי הָאֲדָנִים. צְבִי
 קוֹדֵשׁ שַׁבָּת שְׁאֲנָנִים.
 פְּדַת מִדִּין יִצִּיר מִלְּפָנִים.

Der Sabbat war's, der schon das menschliche Urgeschöpf vom strengen Gericht erlöst, der ein Lobgesang angestimmt und die Gottheit versöhnte. Er ist als ein Zeichen und Denkmal zwischen dem himmlischen Vater und seinen Kindern. Beobachte alle ihn betreffenden Andeutungen, wie sie die Weisen gelehrt haben, und trage keine Last von einem Gebiet in das andere. Wer ihn entweiht wird zum Tode verurtheilt — Verkürzung des Lebens — Steinigung. — Dir ist es aus längst vergangener Zeit durch den Man bekannt, daß er am Sabbat nicht vom Himmel fiel. Der Todtenbeschwörer Zauberkunst wird gelähmt an diesem Tage, und bedenke, daß jener unerforschliche Fluß (סמבטיון) selbst am Sabbat keine Wellen wirft. Darum ruhe auch du an ihm aus von öffentlicher und häuslicher Arbeit; weihe ihn dem Allmächtigen durch heilige und erhabene Gesänge; schmücke deine Tafel mit köstlichen Gerichten; auch Knecht und Magd, selbst wenn sie dir Leibeigen sind, sollen in jeder Beziehung an deiner Ruhepflege Theil nehmen. — Der Allmächtige lehrt dich auch, Eltern und Elteste zu ehren. Die Alten haben

עֲנֵתָהּ שִׁירָה וְכִפְרָה
פָּנִים. סִימָה לְאוֹת
וְלַעֲד בֵּין אָב לְבָנִים.
נִצּוֹר יִצְיֵאוֹתֶיהָ כְּהוֹרֵי
נְבוֹנִים. מִשָּׂא בְלִי
לְרוֹצֵיָא מִבְּפָנִים.
לְמַחְקָלֶיהָ מִיתוֹת דְּנִים.
כָּרַת וּרְגִימַת אֲבָנִים.
יְדוּעָה הִיא לָךְ בְּמִן
מִימֵים קְדָמוֹנִים. מַעֲמוֹ
לֹא רָד בָּהּ מִמְעוֹנִים
חוֹבְרֵי אוֹב בָּהּ לֹא נִעְנִים
זְכוֹר כִּי בָּהּ יִשְׁבוֹת נְהַר
צְפוֹנִים. וְנָה בָּהּ
מִמְלֶאכֶת חוּץ וּפְנִים.
הִגָּה בָּהּ לְאֵל קְדָשׁוֹת
וּרְנָנִים: דִּשְׁן עַל שְׁלַחְנָךְ
מִעַדְנִים. נִם עֶבֶד וְאִמָּה
אֲשֶׁר לָךְ נִקְנִים. בָּהּ
יְנוּחוּ עַמָּךְ בְּכָל פָּנִים. יֵא
הוֹרָה לָךְ לְכַבֵּד הוֹרִים
וְזִקְנִים:
וְזִקְנִים הַנְּעִימוֹךְ

dich von zarter Jugend an sanft geleitet; verehere sie fernerhin, damit auch du ein hohes Alter erreichst.

Ja ehre deinen Vater und deine Mutter!

Nur Gehorche deinen Erziehern, welche die treuen Pfänder noch fester band. Nur durch ihre frommen Gebete haben sie dich erhalten und dich eingeführt in den Bund des Glaubens. Erst reichte die Mutter dir die ehrenden Brüste, dann kleidete der Vater dich in zarte Gewänder, beide führten die Speisen dir zum Munde, beide erflehten dein Gedeihen in inbrünstigen Gebeten vor dem Throner in Himmels Höhen. — Wie sorgfältig haben sie dich auf ihre Schultern getragen! wie unermüdet haben sie sich für dich geplagt! wie sehr hatte jeder Schmerz, der dich ergriff, sie selbst gemartert; sie haben dich zur Gottesfurcht hingeleitet, dich in Religion und Sitten unterrichtet, dir Vermögen und Haus zum Eigenthume gegeben; sie boten dir die Gehilfen dar, und haben dich mit dem Eheband umschlungen. — Darum willfahre ihr Verlangen und kränke sie nicht durch

מִימִיָּהּ . כְּבֹדֶם סְלֵהוּ יְרֵבֶה
יָמֶיהָ :

קו"ס כְּבֹד אֶת אָבִיךָ וְאֶת
אִמֶּךָ :

אֶזְוֶן לְהוֹרִיךָ בְּחֵבֶר
אֲמוּנִים . בְּעֵת יְרוּת אֹתָהּ
קוּנִים . גְּרָרוּךְ בְּבְרִית
אֵיתָנִים . דֵּי חֵלֶב שְׂדִים
לְהַמְדֵּשְׁנִים . הַמְלִבִּישׁוּךָ
לְבוּשׁ עֲדָנִים . וּמְאַכְלִים
בְּפִיךָ נוֹתָנִים . זֹעֲקִים
בְּעֵדָה תַּחֲנוּנִים . חֵתֶךָ
לְמוֹדֵר עֲלִיוֹנִים . מוֹעֲנִיךָ
עַל שְׂכָמָם כְּאוֹמְנִים .
יְגִיעֵי בֶךָ שְׁבַעֵי אוֹנִים .
כָּאֵב אִם יִקְרָאךָ הֵם
מִתְעַנִּים . לִירֵאת שְׂדֵי
אוֹתָךְ מִפְּנִים . מְצוֹר
וְדַתּוֹר לְךָ מְבוֹנְנִים .
נִחְלַת הוֹן וּבֵית לְךָ
מִקְנִים . סוּמְכִים לְךָ עֶזֶר
וּמִתְחַתָּנִים . עֲשֵׂה חֶפְצָם
וְלֹא תַעֲזֹב פְּנִים . פֶּן

Trog. Wehe, wenn sie dich vor den Richtern verklagen, wenn sie unter ihren Kindern einen widerspenstigen Sohn erblicken müßten? — gewiß die ganze Menschheit würde sich versteinigen! — O verlasse die Eltern nicht in ihrem vorgerückten Alter, und sei ihnen so ergeben wie ein treuer Knecht dem Herrn; nimm dann ihren Segen, welcher ein hohes Alter gewährt. Ja, so wirst du lange leben, und einst vor dem Allreinen rein erscheinen, wenn du das Ebenbild Gottes nicht moralisch mordest. —

Du sollst nicht mor-

den.
 Sei vorsichtig und meide Blutgierige, die Haß und Rache in ihrem Herzen verbergen, auf boshafte Ränke sinnen, dem Leben des Gerechten nachstellen, die Arglosen belauschen und belauern, den redlichen Wanderer Schlinge legen, nach dem Blute des Nächsten muthwillig dürsten, die Mordgeschosse wuthvoll schwingen, und den Unschuldigen erbarmungslos hinschlachten. So richten sie zu Grunde das vollkommenste Werk des Schöpfers, und stürzen zur Gruft dessen Ebenbild; ein Augenblick —

יַעֲמִידוּךָ לְפָנַי דִּינִים.
 צָפָה דַת סוּרֵר וּמוֹרָה
 בְּבָנִים. קָרוֹל יִרְגְמוּךָ
 בְּאַבְנִים. רְאֵה פֶן תַּעֲזֹבם
 לְעַרְת זְקוּנִים. שְׁרֵתֶם
 כְּעֶבֶד לְאֲדוֹנִים. תִּפְלֹתֶם
 קַח וּתְאָרִיךְ יָמִים וְשָׁנִים:
 מִן וְשָׁנִים תְּאָרִיךְ וְתִזְכֶּה
 פְּנֵי צַח. יִצִּיר צֶלֶם אִם לֹא
 תִרְצָח:

קו"ח לא תרצה:

תוֹר וְסוּר מֵאַנְשֵׁי
 דָמִים. שׁוֹמְרִים בְּלִבָּם
 אֵיבָה וְשׁוֹטְנִים. רִשְׁעַת
 סוּד מְעַרְיָמִים. קַחֲת
 נַפֶּשׁ צַדִּיק זֹמְמִים.
 צוֹפְנִים וְאוֹרְבִים עַל
 תְּמִימִים. פַּח שׁוֹמְנִים
 לְמִישְׁרִים פְּטָמִים. עַל
 דָם רַע בְּזֹדוֹן קָמִים.
 שְׂאֵרַת בְּרִי מוֹת בְּאֶף
 מִזְעִימִים. נָקִי רוֹצְחִים
 בְּאֵין רַחֲמִים. מְאַבְדִים

und sie vernichten das athmende Leben. O sie geben ihrem Herzen nicht Raum für Gottesfurcht, und befördern zum Tode das unreife Alter. Fern sei es von dir zu entweihen die Erde mit unschuldigem Blute; bedenke, daß es empor zum Himmel schreiet, denn vergossenes Menschenblut muß am Menschen gerächt werden! Leben für Leben! so lautet das Vergeltungsrecht, darum ziehen sie sich das Todesurtheil zu. O fürchte das Racheschwert! entfleuch der Höllengluth! und leite deine Schritte auf die Bahn der Unschuld hin. Ja auf der Unschuld Bahn wandle, nur dann bist du vor jedem Unheil sicher; gib der Versuchung nimmer deine Keuschheit hin. —

Du sollst nicht unfeusch sein!

לא Laß dich nicht verlocken von unzüchtigen Gefellen, die schamlos ihre Nacktheit zeigen, und ihr ganzes Wesen mit dem Unflath der Wollüste befudeln. Sie suchen das Laster auf und streben nach sinnlicher Täuschung. O wie entweihen und schänden sie das Land! wie verstümmeln sie das Mei-

מעשׂה הצׁור תמים •
 לנבׁרא בצלמו לשחת
 הומים • כרנע נשמה
 משימים • יראת אל
 בלבם לא שמים •
 מזרדים נפש למות בלא
 ימים • גדל מלהחניף
 גיא בדם • זכור כי
 יזעק דם למרומים •
 ושופך דם האדם באדם
 ננקמים • הן נפש בנפש
 משלימים • דין הרג
 לנפשם גורמים • גור
 מפני חרב זעמים • ברה
 לה מנחלי רתמים •
 אשר יד תצעיר בתמים •
 בתמים תלך ותנצל
 מאף • סוטה אם לא
 תנאף •

ק"ו לא תנאף •
 אל תתערב במנאפים
 במגלה עריות גופים •
 גוים בתועבות משנפים •
 דור שי רע ומבקשי